

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљ-Миланова“ уа. бр. 16., а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара, Гостиничарима и механџијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ЦИГАНИ, ЊИХОВ ЖИВОТ И ЊИХОВЕ ОСОВИНЕ

I. У опште.

Цигански живот је јединствен у свету. С тим чудним народом врло је тешко опходити, а нарочито човеку који га не познаје. Ако смо ради да нам много што шта у животу тог народа буде расветљено, потребно је да му се приближимо и проучимо га. Циганин се из основа разликује од сваког другог културног човека. Оно, што је човек научио и стекао знања у опхођењу с другим људма, не може употребити, кад има посла с Циганима. Многи иследник није имао прилике, да тај народ проучи, а с тога ће му бити добродошло ово неколико појединости, којима хоћемо ма и површно да опртамо живот тог чудног народа.

Ма колико да се Циганин разликује од сваког другог лопова, ипак они имају међу собом неку чудну сличност. Откако Цигани живе у Европи, остали су за сва времена непромењени, и кад читамо најстарије извештаје, наредбе власти, парнице и прибелешке о Циганима све нам се чини, да су то исти данашњи, наши Цигани.

У току векова они су се расули по свима земљама: али свуда су остали једни другима слични, слични телом, говором и делима. О циганском језику вели др. А. Ф. Пот, који је поред др. Миклошића најбољи познавалац њихног језика: „Циганска наречја свију земаља, у којима Цигани живе, потпуно се слажу поред свег бескрајног шареног и силног утицаја туђинских идиома“. То потврђује Миклошићеве речи, који за циганска наречја свију земаља вели, да потичу из једног јединог новоиндијског дијалекта, који с кафирским језиком и дардужским дијалектима чини једну групу језика.

De Gerando вели: „Између Циганина у француском пиринејском департману и Циганина у Мађарској нема просто никакве разлике“.

Исто тако вели Швикер: „Код Цигана свију земаља налазе се готово исте навике, исте врлине и пороци.“

А Либих вели: „Прави, истински Циганин тип је свих осталих Цигана“.

Против тога мишљења, што су га дали многи познаваоци циганског народа, о тој колико чудној толико и прилично необјашњивој сличности између свих Цигана, као да у неколико говори то, што би какав посматралац могао рећи, да се и пр. француски и мађарски Циганин могу веома тешко споразумети. Али то има свог простог узрока у томе, што је с једне стране француски Циганин примио у свој језик француске изразе, као год и мађарски Циганин мађарске речи, а с друге стране што је вековно бављење у једној земљи морало донети са собом, да онај говори француским а овај други мађарским нагласком.

Кад би мађарски Циганин могао да нешто на свом језику напише, а француски Циганин то могао прочитати, извесно је да би разумео шта је мађарски брат написао, само ако не би било туђих израза. Дакле, и ако Цигани разних земаља тешко могу да се међусобно споразумевају услед измењеног изговора, ипак сви они говоре истим индијским језиком и сви су један исти индијски народ.

Најбоље њих карактерише Влислоцки, који је с тим светом живео, те га бесумње изврсно познаје: „Њихне моралне особине“, вели он, „показују чудну смесу таштине и про-

стоте, претворства, озбиљности и праве лакомислености, готово потпуно оскудевање у човечјем расуђивању и разуму, које прате лукавство и поквареност, ти обични производи незнања; за тим долази недостојно пужење у животу и раду, којим иду на то, да друге својим лукавством заслепе; они се ни мало не обзиру на истину, но најдрскије лажу, никад не руменећи, јер код њих и нема стида. Једино што према болу од батина имају обзира“. У осећајима су више материјални но грозни и осветљиви.

Овом одиста добром опису могло би се можда додати, да Влислоцки познаје у главном ердељске Цигане, који према његовом опису морају бити куд и камо бољи но наши. Наш Циганин је поред лености и осветљивости још и кукавица. Та црта у животу Цигана од врло је велике важности за криминалисту, пошто му је потребно да се при оцењивању карактера неког Циганина, његовог понашања, његових намера, мотива и циљева, као и у питању, да ли је извесно дело извршио Циганин, мора увек имати на уму, да су Циганин и кукавичлук нераздвојни појмови.

Против овог тврђења многи ће устати доказујући примерима, како су се поједини Цигани у бојевима показали као велики јунаци. Године 1557 бранили су Цигани замак Нађи-Ида (код Кашаве) против ђенерала Пухајма и држали су се врло јуначки. Али то је, прво једини историјски доказ циганске храбрости, друго били су иза шанчева и зидова и треће борили су се и за свој живот, који су на послетку изгубили.

Исто тако меродавна је и та околност, да Цигани, који служе војску, постају добри војници. „Циганин“, вели аустријски капетан Сулцер, добар познавалац циганског народа, „мора дуго бити војник, мора дуго бити разбојник, па да само с простом војничком одважношћу изложи груди непријатељској танади, па да путнику одузме кесу, пре но што га убије пушком иза жбуна. О томе сам се више но једанпут уверио у Ердељу, Влашкој и Молдавији; видео сам, како је један једини одважан човек са штапом у руци најурео пола циганског села а у Ердељу има пословица, да се педесет Цигана може најурити једном мокром крпом.“

У осталом није потребно путовати у Влашку, па да се тако што види. Сваки боговетни дан можете гледати како један једини жандарм или пандур тера пред собом читаву гомилу Цигана.

Ја сам у своје време непрекидно имао посла с Циганима. Једног дана дотера један жандарм преко тридесет Цигана, међу којима беше око двадесет људи; они су били осумњачени да су извршили неку покрађу. Ти Цигани имали су само једна кола; жандарм им је изишао на пут и ухватио кљусе за узде. Тиме их је спречио, да му ни један не утекне. Као што ми је апсанција причао, он је питао Цигане, како су то допустили, да их један једини жандарм похвата и дотера. „Господин жандарм има пушку“, рекао је најстарији, „а у пушци седам фишека“. А кад је апсанција рекао, да жандарм није тиме могао да све њих потуче, добио је врло значајан одговор: „До душе не би потукао све, али седморицу би убио, а ни један од нас нема воље, да буде који од те седморице“.

Исто је тако карактеристично и то, што су сва убијства, од стране Цигана, која су мени позната и за која сам чуо, извршена искључиво на спавању, из сигурне заседе или тровањем. Убиство, у којем би се човек морао изложити опасности, неће никада Циганин извршити.

Па ипак поред свега тога не треба да се зачудите кад кажем, да Цигани може бити изврсан шпијун. Швицер вели, да се Валенштајн 1625 врло успешно послужио с Циганима као уходама. Исто тако употребљавао их је Јован Запоља против Фердинанда Аустријског, а царски генерал гроф Баста могао је 1602 само по Циганину да пошаље једно писмо у опкољени град Бистрицу. 1676 ухваћено је седам Цигана с једним француским инжињером, Пјером Дироа, који је девет година скитао са својим Циганима и с помоћу њих побележио најважније стратегијске тачке Немачке и Аустрије за краља француског.

Грелман вели, да су Цигани за то тако извесно способни за шпијунажу, што се „дају лако најмити, у оскудици су, а осим тога пуни су таштине, те мисле да ће тиме постати неке важне личности“. За тим треба узети на ум још и то, да су Цигани, који већ столењима скитају по сасвим непознатим пределима, добили врло развијено животињско чуло оријентисања. Представите само себи шта то значи отићи на једно само по причању познато место, на ком н. пр. неколико њих треба крађу да изврше, наћи најкраћи а најсигурнији пут, растури се и наћи се, с покрађом ударити натраг опет сигурним путем, опет се можда растури и на послетку се на ново састати на одређеном месту — и то све без карте, без компаса, не знајући читати, и не смејући стенописнике питати! Па ипак то чине Цигани сваки боговетни дан!

„Кад је у окупацији 1878. — прича један аустријски официр — мало пре заузећа Сарајева требало да се успостави веза између трупе, која је источно марширала, и главне трупе, дођоше око два сахата по поноћи два хусара на наше предстраже са хартијама за главнокомандујућег. Тој двојници хусара (каплар и редов) показан је само правац, у коме да према нама јашу. Они су пошли пред вече, имали су најрђавији терен, са свих страна били су опкољени Турцима, морали су на два места да препливавају реку и дошли су срећно и за непојмљиво кратко време к нама. Упитах каплара, како се он то умео тако наћи у земљи, у којој није никад у своме животу био, и добих значајан одговор: „Ich nix wissen, aber Komrad is Zigeuner“. („Ја не знам, али друг је Циганин“). Тек тада погледах ја у тог другог хусара и према слабој светлости логорске ватре спазих правог и истинског Фиргу, кога је у том тренутку више интересовала моја у пола испушена цигарета него цео бој! Као што сам доцније дознао, Цига се са својим капларом срећно вратио к својима“.

Ко је рад да зна, како се то Цигани умеју свуда наћи, нека пита тице селице, како оне умеју да се врате у свој завичај!

Ту, за наша чула потпуно непојмљиву способност, свуда се умети наћи, никад правац не изгубити, све видети и оценити, не треба никад сметати с ума, кад нам је потребно да решимо питање, да ли су извесно дело извршили Цигани или не. Готово не претерује се, кад се каже: „Циганима је све могућно“, ако се још то „све“ ограничи на оно, што се може постићи савршеним лукавством, окретношћу, дрскошћу, похваљеношћу и похотљивошћу.

Х. Гр.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Пресуђења код општинских судова

Пресуда због полске службености.

(§. 6 грађ. пост. §. 335 грађ. закона)

а., тужба.

Суду општине косерићке.

Од Милована Сакића олд., купио сам једно парче земље у простору од два хектра, у месту званом „Добри до“, но са том погодбом да имам права службености, са колима и пешачки преко његова имања у ово моје парче земље.

Како ми Милован ову службеност сада не дозвољава, а ја у ово моје имање немам куда да уђем, то сам принуђен тужити га томе суду, са молбом да га осуди да ми пут за

купиено имање мора дати, пошто га иначе не би могао употребити, да га осуди да ми накнади плаћену суду таксу и на име трошкова и дангубе десет динара.

За доказ мојих навода о сопствености земље имам тапију утврђену првостепеним судом округа ужичког, коју ћу суду на захтев поднети, а да у ово имање немам улаза увериће се суд вештачким увиђајем на лицу места.

Од моје стране за вештака одређујем Миливоја Ристића, земљоделца а њему за заменика Петра Спасића, земљоделца овдашњег.

Молим суд да овај спор огласи за хитан и да га што пре расправи, јер ми летина на имању пропада, пошто не могу да је средим и одвезем.

Покоран суду

29 септ. 1898 г.

Косерић.

б., судска процедура.

№ 782

Завести ову тужбу у деловодни протокол. Позвати затим туженог и узети од њега реч, према тужбеним наводима, и пристаје ли да без даљег тужења даде тужиоцу задовољења. Не пристане ли, онда га позива да од своје стране одреди једног вештака и њему заменика, пошто се овај спор мора судски и вештачки на лицу места извидити. — §. 247 и 248 грађ. поступка. Пошто тужени одреди вештака, онда позвати именованог од стране тужиоца да изабере трећег.

Вештаке заклети, и потом се њима на лицу места, у присуству кмета Р. Панића и писара И. Лелића извршити увиђај и суду извештај поднети.

29 септ. 1898 год.

Косерић.

Председник суда

М. Драгић.

Рађено у суду општине косерићке 20 септ. 1898 год.

Дозван према горњој наредби тужени Милован Сакић олд. и пошто му је тужба тужиоца и горња наредба саопштена он изјави:

Истина је да сам то парче земље тужиоцу Илији продао, и на исто сам га тапијом убаштинио. Но никаква уговора о службености нисмо имали, јер да је о томе речи било, то би се и у тапији означило. Не пристајем да му ма какву службеност дам. Вештака нећу да бирам.

† Милован Сакић

потписао га

И. Лелић писар општ.

Оверава

Члан суда

Р. Панић

Када тужени Милован неће да бира вештака, онда на основу §. 248 грађ. пост. суд одређује за њега, вештака Мијаило Росића земљод., а њему за заменика Илију Перића зем. олд. Поступити даље по наредби од 29 септ. ове год. № 782.

Председник суда

М. Драгић

кметови

Р. Панић

А. Недић

30 септ. 1898 год.

Косерић

писар

И. Лелић

Рађено 31 септ. 1898 год. у суду општине косерићке.

Дозвани Миливоје Ристић и Мијаило Росић, земљод. олд. одређени вештаци по овом спору и позвани да изабере трећег они изјавише:

За трећег вештака бирамо Петра Дражића олд. а њему за заменика Симу Илића.

Миливоје Ристић

Мијаило Росић

Оверава

кмет

Р. Панић

Вештаци су одмах заклети онако како прописује наређење § 259 грађ. поступка.

31 септ. 1898 год.

Косерић

кмет

Р. Панић

в., вештачење.

Рађено 1. октобра 1898 год.
у Косерићу

Протокол вештачења

по спору
Илије Савића оvd.
противу
Милована Сакића оvd.

због службености.

Вештаци
Миливоје Ристић
Мијаило Росић
Петар Дражић

Руководили увиђајем

кмет

Р. Панић
писар
И. ЛелићИзашли смо на лице места и прегледали положај оба
имања тужиоца и туженог и нашли смо следеће:На имању тужиоца у простору од два хектара посејан
је био кукуруз, који је сада збран и стоји на рпама.У ову тужиочево имање не може се ни са које друге
стране колима ући, но кроз имање туженога, које је пре и
било саставни део. Ако се тужиоцу не би дао пут службе-
ности преко имања туженог, онда би му оно имање које је од
њего купио, било посве неупотребљиво.Дијурну по пет динара, коју је тужилац положио при-
мили смо.Миливоје Ристић
Мијаило Росић
Петар Дражић

Оверавају

писар
И. Лелић
г., белешкакмет
Р. ПанићРађено у суду општине ко-
серићке, 3. октобра 1898. год.

Белешка

по спору
Илије Савића оvd.
противу

Милована Сакића оvd.

због пољске службености.

Судили су
Председник суда
М. Драгић
кметови
Р. Панић
А. Недић.На данашње рочиште позване су обе парничне стране.
На понуду суда нису могли да се поравнају.Тужилац оста при својој тужби, молећи суд, да га што
пре у своје имање уведе, да неби трпео толику штету, која
му предстоји ако у своје имање неби и на даље могао улазити.
Тражи да суд осуди туженог поред осталих трошкова да
му плати и 15 динара дијурне за вештаке коју је положио.Тужени не пристаје да тужиоцу да пут, наводећи да то
не мора и да при продаји оног парчета земље није било го-
вора о путу за исто. Тражи да се тужилац одбије од овог тра-
жења као неумесног. За данашњи предстанак тражи 10 динара.

д., судски разлози.

Спор је био пољске службености, која долази под одредбу
§. 335 грађ. закона, зато је надлежан за суђење општински
суд. — §. 6. б., грађ. поступка.Вештачким увиђајем на лицу места утврђено је, да ту-
жилац нема ни с које стране улаз у своје имање од како му
је тужени то спречио. Овај улаз му се има на основу §. 341
грађ. закона досудити.Како тужени и сам признаје, да је ово имање он тужи-
оцу продао и да је оно било саставни део његовог целокуп-
ног имања, то тужилац има права да захтева службеност од
туженога, и суд му је од њега има и досудити. — §. 346 грађ.
закона.Наводима туженога да није било уговора о службености
при продаји, нема места, јер то право тужиоцу и сам за-
кон даје.

За то суд општине косерићке

Пресуђује

Да је тужени дужан тужиоцу дати колски пут преко
свога имања, за оно парче земље које је тужилац од њега купио.
Тужени као крива страна, да плати тужиоцу плаћену таксу
у 6 динара, да му накнади 15 динара положене дијурне ве-
штацима, и на име трошка и дангубе десет динара.

Пресуда одмах саопштена парничарима, јавно у суду.

Од суда општине косерићке, 3. окт. 1898. год. № 852
у Косерићу.

Председник суда

М. Дражић
кмет, Р. Панић
кмет, А. Недић.писар
И. Лелић

НБ. Заведи белешку и пресуду у протокол суђења.

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИСКОГ ЧИНОВНИКА.

(у преводу М. П. Јовановића).

20. МАТЕРЕ СВОЈЕ РАДИ

„Il comico Asti dal Teatro diurno“, комичар Асти, при-
јави служитељ.

„Нека уђе.“

Неки млад човек, витка стаса, у оветшалом летњем оделу
отворене боје, појави се на вратима. Дадох му знак да ми се
приближи, и он прилажаше моме столу снебивајући се и уз
то још једнако клањајући се.„Ви сте Еторе Асти, млади јунак друштва: Compagnia
drammatica Veneziana?“

„Јесте, госп. комесару.“

„Чиме имате да се легитимујете?“

„Пасошем своје матере.“

„Своје матере?“

„Да, госп. комесару. Видите сами. И он извуче из чепа
бележник, коме је боју тешко одредити, а из њега извади један
докуменат, брижљиво завијен у хартију неких новина. То је
био пасош, који је издао синдикат вароши Млетака, а гласио
је на име удовице Аделаиде пл. од Р. и шесторо јој деце:
Етора, Енрику, Бетину, Исидора, Павла и Адалгизу.

„Аделаида пл. од Р. — зар је вама мати била Немеца?“

„Мати не, али отац јесте, био је аустријски официр.“

„А према овоме пасошу ви сте италијански држављанин?“

„Тако је. Отац ми је био у млетачком гарнизону и ту је
се познао са Аделаидом Асти, глумицом у Teatro Malibran.
Био је частан човек. Хтео је само легитимно да се веже за
жену коју љуби и коју је веома ценио. За то се, ма како да
му то беше тешко, одрече свога чина, и прими се неке мале
цивилне службе. Дође година 1866. Отац беше принуђен да
бира: да изгуби и ту службу или да се уврсти у италијанске
држављане. Да не би жену и децу своју предао јаду и невољи,
изабра последње. Но не би му суђено да дуже ужива плодове
ни ове жртве. Две, три године за тим, епидемија тифуса од-
несе га с овог света. Може бити по нас би било боље, да смо
и ми исте судбе били, јер смрћу хранитеља насталоше горки
дани за нас.“ Уз ове последње речи дубок уздах из груди оте
се младом човеку. Да ли је све ово тако у истини, или он и
ту само игра комедију?„Оставите се тих сећања, која вас само потресају“, при-
метих ја намерно гласом, који казиваше да за све то слабо
марим. „Осем тога, по самом вашем причању излази горе за
вас, кад сте могли повредити гостопримство ове земље, која
је некада имала нашега оца на једном часном положају.

„Мислите ли, госп. комесару?“

„То је показао јучерави случај у Teatro Diurno, због
кога сте и звати данас. Ви сте се синоћ, по гласу овог по-
лициског рапорта, у комедији „La Regata“, појавили на бини
с тробојном заставом и тиме сте дали повода нашем лако по-
водљивом свету за немилу демонстрацију.“Против своје воље, верујте, госп. комесару. Појава Бар-
толова са заставом награде, коју је код Регате задобио, тачно
је прописана у комедији, која је прошла цензуру.“

»Јесте појава, али не и тробојна застава. Могли сте знати, да она овде није допуштена.«

»Одношаји су ми били са свим непознати, госп. комесару. »Регату« смо јуче приказали овде онако, како смо је ваљада већ сто пута давали у Италији без икаквих сметња.«

»Тамо вам и за будуће желим најбољим успех. Овде сам принуђен, да вам, кад не познајете наших одношаја, не дам више никакве пригоде за сличне несмотрености.«

Глумац се трже. »Шта значи то, госп. комесару?«

»Значи, да сам у том непријатном положају, да вас морам прогонити. Ви ћете још данас оставити варош и нашу државну област.«

»Милостиви Боже!« Млади човек пребледе као крпа, дрк-тавица га нека узе, и, као да хтеде пасти у несвест, брзо се ухвати за столицу, поред које стајаше.

»Јао ми је, господине, што вам је ова наредба тако тешка, али вас, као странца, не може мимоићи ова последица ваше непромишљене радње.«

»О, то није могуће«, промуца млади човек, као неразумевши моје примедбе. »То би била моја пропаст, несрећа моје браће и сестара, смрт моје матере.«

»Ви претерујете, и сувише трагично цртате. У вашој отаџбини јамачно имаћете плоднијег поља за делање него у туђини.«

Глумац се гласно насмеја. »Плодно поље за рад? — Јест, у тавници, која ми је тамо спремна!«

»Како — вас судови гоне?«

»Само војни суд, али у овом случају то је исто. Ја сам крив за бегство из војске — злочин, који се у Италији казни с најмање три године затвора.«

»Ви — бегунац војни?«

»Бегунац! Не хтедoste да чујете до краја моју историју, да познате најжалоснији одељак њен. Да не бисмо по смрти очевој помрли од глади, мати је прибегла некадањој уметности својој. Успеха не беше каквом смо се надали. Њена чувена лепота беше већ прошла, њен глумачки таленат изгубио се у бризи како да се живи; свет је заборавио некадању Аделаиду Асти, а не могаде се усхићавати више за глумицу, која јадима испијена и већ стара ступа као глумица. Беспремерно жртвујући се, покушаваше она срећу, спуштајући се све више у мање групе комедијаната, па успех опет беше жалостан. Кад једанпут дође у опасност да не могаде нигде бити примљена, стаде преклињати једног импресарија*), да је из милосрђа приброји са децом својој трупи. И одиста, деце ради послуша је и употреби нас одмах у комадима где има дечијих улога, који баш тада беху популарни. Покушај испаде за руком како се нисмо надали. Сви показасмо нешто талента за бину, нарочито ја и сестра ми Енрика, ми ускоро постадосмо љубимци публике. Мати беше тиме охрабрена да раскине уговор с импресаријем и да сама, с нама децом као главном снагом, прибере малу дружину, с којом би заузела коју од мањих италијанских бина. Отуд истина не беше бог зна какве добити, али се могло удобно живети. Кад смо одрасли, узесмо веће и стручне улоге, те основасмо Compagnia Veneziana, која се, као и још неке италијанске путничке дружине, састојала само из чланова исте породице. Ту ме снађе, за ове околности нарочито, горак удес, да ме као Версаљца узму у војску. Мојим одласком као да је нестало срећне звезде позоришне дружине моје матере. Није јој испало за руком да нађе замену мени; представе остајаху пусте, моји дођоше до просјачког штапа. Покушаше и последње, да извојују себи бољу судбу у туђини, али и то прође рђаво. То сазнадох из писма, пуног вапаја и очајања материнског, у коме ми она описиваше горку невољу своју и браће и сестара ми тако, да ми се срце цепаше. Очајање ме обузе и, не умејући ни на шта друго да мислим, користим се повољним случајем који ми се дао, те побегнем из касарне и, као сваки обичан злочинац, плашећи се дана и кријући се путем, пређем границу, гладан и жедан. Не могу вам описати радост и бол, с којим ме примисе моји. Мати је опет добила свога сина, али као — дезертера, ње ради постао је војни бегунац!«

*) Impresario је у Италији директор какве позоришне дружине. Од вароши, у којој намерава представе давати, он добија беплатно или под закуп локал за то и прибира тога ради «трупу»,

Млади човек покри лице рукама.

»А успех тог злосретнег корака?« питах ја, веома потресен живим приказом глумчевим.

»Успех до сада, као што сте и сами видели у току нашег гостовања овде, не беше неповољан. Могадосмо живети. Из овога ћете сад, госп. комесару, лако доћи до уверења, да је, у таким околностима, увек далеко морала бити од нас свака мисао, да каквим непромишљеним кораком чинимо немогућим овај и без тога тако критичан положај свој.«

Овом његовом казивању могло се веровати. Свакојако није била искључена могућност, да је оно, што се јуче догодило, од стране глумаца било срачунато да би се на лак начин задобила наклоност света једним недопуштеним средством; али та сумња ничим није била доказана, а моје праведно осећање бунило се да се сатре један човек на голу претпоставку једну.

»Никако није мала одговорност, која ме може снаћи«, приметих ја после нешто премишљања, »јер упуства наша у свему што се на политику односи и тачна су и строга, али ми се чини да ваш положај оправдава изузетак. Јучерањи случај истина мора добити што му по закону припада, али казна неће имати последица, које би сте ви веома осетили. Обећајте ми сад, да ћете у будуће клонити се свега, што би могло поновити јучерање немиле сцене.«

Очи младога човека засијаше радосну. »Дајем вам своју часну реч — али не, часна реч једног дезертера не значи ништа — кунем вам се успоменом свога оца, која ми је увек била светиња, да вам ни ја ни ко из дружине моје неће никад дати повода да се кајете, што сте овај пут дали мах милости место строгом праву.«

Још једно питање. Као дезертеру, вама је затворен повратак у Италију. Наше аустријске провинције језика италијанскога сувише су мале, да би у њима ваше друштво стално могло имати сигурне зараде. Шта мислите за вашу будућност?«

»Ах, госп. комесару, то је питање, које ми већ толико ноћи није дало спавати, ма да наш позив собом доноси да само са данашњицом рачунамо! Шта ће од нас бити, ако у иностранству издаду извори? Божја воља, у Бога се уздамо, који, као што се опет уверих, нас никад са свим не оставља.«

* * *

Од тада су године протекле. С почетка нисам губио из вида друштво: Compagnia Veneziana, али никад нисам што непријатно опазио. Доцније сам случајно видео из провинцијских листова, да гостује на разним местима са више или мање успеха; најпосле, са свим га изгубих из очију. И случај бих са свим заборавио, као и акте, које је прашина попала у куту регистратуре, али недавно, на начин заиста чудан, кад отпутовах у Италију, пробуди ми се сећање на то.

Био сам присутан у Ф. Teatro Regio гостинској игри једне нове звезде у Италији, трагичара С. из Америке у улози Отела. Успех, који задоби, беше реџак и за саму живу природу италијанске публике, али и заслужен. Уметничка радња госта могла се слободно поредити с приказима славних Росија и Салвинија, а он беше још над њима у колико имађаше сву снагу младости.

Представа се сврши по италијанском обичају, тек око пола ноћи и ја бејаш у трпезарији баш при чају, кад неки веома лепушкаст пар уђе у салу и седе за једним столом близу мене.

»Гост позоришта: Teatro Regio, велики трагичар С., кога имамо част да примимо у стан«, шану ми ресторатер. Појмљиво је, да сам с интересовањем посматрао ту нову звезду. Висок, витак стас, јасно изражена глумачка глава, нешто изанђале оштре црте — гле, ове црте нису ми непознате, морао сам човека раније видети, свакојако дов беше много млађи, одавно! А — па и он мене гледа изненађено и као да нешто тражи у сећањима својим. Да ли је могуће да се варам? Брзо решен, устадох и приђох глумцу, најучтивije поздрављајући га.

»Извините, имам ли части Етора Асти...«

дружину. Ова зависи са свим од њега, а он махом има сам у својим рукама сву артистичку и економску управу и цело предузеће узима на свој ризик и трошак.

Пр.

Глумца се подиже. „Не, господине, Асти је умрла, мора бити овде је у Италији умрла, а ја, амерички држављанин С., наследио сам га. Могу вам о њему казати све што желите, а познајем и вас, који сте некада тога сиромаша ослободили једног мучног положаја. Како сам срећан, што вам у његово име могу и опет најтоплије да заблагодарим, да вас уверим, да своју милост нисте излили над човеком недостојним тога.

„Честитам из свег срца; данас имадох прилике, да вам се дивим у улози великог уметника. Срећа се, дакле, најпосле насмешила и вама и вашима?

„Да, после тавне ноћи, нађосмо сунчану светлост на оној страни океана, куда смо се окренули, тражећи последње прибежиште. Сваки корак дружине: *Compagnia Veneziana* тамо беше благословен. Дођосмо до неочекиваних успеха. Моја сестра Енрика задоби срце једног краља железница и постаде му супруга.“ Од тог часа бејасмо спасени. Браћа ми Исидор и Павле добише добро плаћена места као чиновници железнички, а сестра ми Бетина удаде се за једног богатог фермера.

„А мати?“

Неки облак пређе преко лица глумчева.

„Она умре. Први лаврови венци, које сам добио поново појавивши се, а пошто сам се изучио у највећег америчког глумца Б., кресе њен мртвачки сандук. Она умре у миру, јер је умела да осигура својој деци будућност. Видите најмлађу ми сестру Адалгису. Она је сушта подмлађена слика своје матере, мој добри геније.“

Један поглед у анђелско лице девојке, која стајаше уз глумца, даде ми да појмим, како је могао некада у Млцима аустријски официр напустити свој чин из љубави и како је могао син за своју матер постати бегунац испод заставе.

Приближавање нових гостију растави ме од мога усхићавања. То бежу књижевници и колеге, који су дошли да учине своје признање и изразе наклоности славном уметнику. Топлим притиском руке опростим се и упутим у своју собу, где написах овај доживљај свој. Он требаше да буде један нов лист у картографијама једног полициског чиновника, а и приложак за биографију једног од најинтереснијих и најславнијих туђоземских уметника из данашњег времена, једног уметника, који за ореол своје славе у највећој мери и има да благодари својој синовској љубави.

ЋИР ПЕНЧИНО СТРАДАЊЕ

ИСТИНИТ ДОГАЂАЈ

У години 188* још је постојала у Београду бакалска фирма *Пенче Најдановића*. Она је радила у Београду све до пре десетак година. Сада ради само у П...

Пре петнаест и нешто више година, у које доба пада и овај догађај, радила је она на велико. Махом су код ње пазаривали трговци из унутрашњости. Код ње је пазаривао и газда Сава Марковић, трговац из Н*.

То вам беше понајбоља муштерија Ћир Пенчина: ем много троши еспапа, ем за готово пазарује.

Ако би се кад што и десило, да газда Сава пазари што на вересију, не би добро ни кући стизао у Н*, а већ би звали Ћир Пенчу на пошту да прими аманет, који му газда Сава шаље за измирење свог последњег рачуна. И кад је куповао, дакле, на овако кратак почек, може се рећи, да је у самој ствари куповао и за готово.

И тако је газда Сава с пуним правом стекао толико поверења код Ћир Пенче, да би му овај и половину своје магазе кредитирао, кад би само он то затражио.

Једнога пролетњег дана године 188*, баш на дваестак дана пред Ђурђев дан, добије Ћир Пенчо овакво једно писмо:

„Газда Пенчо,

„Мој прика газда Сава Марковић твоја је муштерија. Знаш га, као што га и сав Н* зна да је трули газда и да је тачан платац. Једва ли ће још тројица четворица бити у Н* као што је он. Али ето десило се и њему, да му је понестало пара, те му, као пријатељу свом, позајмих 3000 дин. на меницу. Утврдисмо рок, кад да ми врати, па ме сад срамота, да му пре рока тражим. Међутим паре ми требају за еспап.“

„За то те питам, Ћир Пенчо, да ми одговориш: хоћеш ли ти дати мени за 3000 дин. еспапа на вересију, па да ти ова

меница пријатељ Савина послужи до свог рока за гаранцију. Кад дође рок, да је наплатиш од Саве, који је, као што знаш, тачан на плаћању као сат.“

„Одговори па да одмах дођем по еспап.

Павле Павловић
трговац из Н*

Ћир Пенчо остави писмо с меницом у касу и очекиваше на долазак газда Савин, који му јавио беше, да ће тих дана доћи по еспап.

И не прође ни три дана, а ево ти газда Саве у дућан Ћир Пенчин.

Како је он једна понајбоља муштерија био, то је у дућану Ћир Пенчином дочекан готово раширених руку.

Док су момци паковали еспап за газда Саву, Ћир Пенчо је уграбио прилику, да га припита за ону меницу и оно писмо, које је добио од Павла Павловића, прике газда Савиног. Газда Сави као не би ни мало по вољи, кад виде своју меницу и кад прочита писмо газда Павлово.

— Е скота му његовог! — пеује Сава — што ме резили тај човек?! Да ми рече „немам нара“, па да му дам и пре рока. Него воли рђа тако да се фали како има моју меницу.

— Не мари ништа, газда Сава — стишава га Ћир Пенчо. — Ако само хоћеш, писаћу му нек дође и нек одвоји за 3000 дин. еспапа, а кад дође рок меници, пошљи паре мени.

— Оно, баш ако хоћеш, можем му дати еспап слободно. Дужан сам му и платићу о року.

— Е па добро и то је свршено! вели Ћир Пенчо и задовољно трља руке, што му се указала прилика, да учини једну услугу својој најбољој муштерији, газда Сави из Н*.

Еспап, који беше газда Сава одвојио, би потоварен на кола и испраћен за Н*.

Газда Сава овога пута оста дужан за еспап, али не много, само 1000 динара.

*

Не потраја ни два три дана, а ево ти код Ћир Пенче и газда Савиног прике, газда Павла Павловића, да види шта је с меницом и с еспапом.

Ћир Пенчо га дочека, као што би и самог газда Саву дочекао: с пуно поверења и пријатељске услужности.

И газда Павле узе за 3000 дин. шећера, каве и другог најкурентнијег еспапа.

Еспап потоварише на кола и испратише за Н*.

*

Дође и прође и Ђурђев дан; дође и прође и рок меници газда Савиног, а Ћир Пенча узалуд очекује, какво год писмо од газда Саве из Н*.

Нити шиље 1000 дин. за свој дуг, нити оних 3000 дин. по Павловој меници.

Ћир Пенчо се узнемири. „Мора бити да се томе човеку догодила каква несрећа или каква штета у трговини — па се збунио око тога.“ Тако резонира Ћир Пенчо, али седе и ипак написа писмо газда Сави, да му одмах испрати оних 3000 д. по Павловој меници, а 1000 дин. од еспапа, могу, најпосле, остати и на дугу.

Али газда Сава не одговори на то писмо ништа.

Ћир Пенчо се још јаче узнемири. Седе и написа још једно писме газда Сави. Али и опет никаква одговора од њега.

У место газда Савиног писма доби писмо од газда Павла Павловића. Овај му писаше:

„Ћир Пенчо,

„Похитај са наплатом менице, јер је Сава изгубио на једној лиферицији, па, да Бог да, да не дође под стечај. Него ти не часи ни часа, но тражи наплату — рок је и иначе протекао.

Твој искрени пријатељ

Павле Павловић
трговац.“

Ћир Пенчо види да се у слутњи није преварио, да се газда Сави морала десити нека голема неприлика, кад паре не шиље и кад на његова писма не одговара.

Газда Сава му је, истина, једна најбоља муштерија и није рад да га вређа, али „ближа је кошуља од аљине“, и он мора гледати на првоме месту, да себе обезбеди, те ти наш Ћир

Пенчо немаде куд но оде код адвоката и предаде му меницу газда Савину ради наплате судским путем.

И адвокат затражи код суда К* забрану ц ова би и одобрена и извршена. Кад дође рок фир Пенчо даде таксу и забрана се и оправда.

Али кад власт хтеде да изврши наплату, по осудном решењу судском, газда Сава изјави ово:

„Не дугујем фирми Пенче Најдановића ни по каквој меници, а најмање по овој, коју нити сам ја попунио, нити потписао. Она је прост фалсификат и противу фалсификатора поднећу кривичну тужбу.“

Вештачењем је утврђено, да је меница доиста фалсификована, те да је према томе на њој лажан потпис Саве Марковића.

Извештен фир Пенча о томе, саопштава он полицијској власти у Н*, да је ту меницу добио у залогу од тамошњег трговца неког Павла Павловића, кога треба узети на одговор, јер нико други не може бити фалсификатор но он.

Е па дај онда на средњу тога газда Павла Павловића!

Јес, дај га, ома, одакле?!

У Н* нити сад има нити је икада постојао какав Павле Павловић „трговац“ и „прика“ газда Савин.

То је било измишљено име, а онај човек, који се био под тим именом јавио фир Пенчи и код њега узео на 3000 дин. еспапа, звао се друкче и био је у овој бездушној превари само саучесник и помагач — газда Саве Марковића.

Он је сав купљени еспап стоварио у дућан газда Савин и онда га је из Н* нестало, можда за навек, можда за неко време, док ствар не буде потпуно свршена.

Са законског гледишта газда Сава се, дакле, не само оправдао и доказао да није дужан оних 3000 дин. него се сад наједанпут ишчаурио за — тужиоца противу фир Пенче!

Јединствен, ваљда, случај, да се *лоцов јавља као тужилац, а ошљачкани и похарани као оптуженик.*

Али овога пута тако је било.

Зна се да се фалсификатор казни робијом и губитком грађанске части.

Фир Пенчо је стојао, дакле, пред опасношћу, да оде на робију за то што је по једној лажној, фалсификованој меници тражио наплату.

Али, како је „честити“ газда Сава све лепо удесио, то је од њега зависило, хоће ли Фир Пенчо доћи под кривичну истрагу и у притвор (а већ после, наравно, и на робију) или ће се све то на „леп начин“ изравнати.

И као „душеван човек“ он је, преко пријатеља понудио фир Пенчи, да га спасе и курталише несреће.

Но, наравно, он, који је услед забране фир Пенчине, претрпео и грдну срамоту и голему ненакнадиву материјалну штету, не може то учинити друкче, но да му фир Пенчо, у име оштете да бар „само“ 5000 дин. у готовом новцу и да му ресити овај „рачунић“ у 1000 дин. од купљеног еспапа.

Као што се види са свим „хришћански“ услов.

Али фир Пенчо стојао је пред страшном алтернативом: или да оде на робију и да буде обешчашћен, или да плати 6000 дин. па да се спасе беде!

Трећег избора није било и кад није било, фир Пенчо се одлучио да плати уцену и исплати је лупежу — Сави Марковићу.

Отвори касу, изброја 5000 дин. од свога муком и трудом теченога капитала, и посла их ономе разбојнику у Н*. С тим парама посла му и наплаћен рачун од 1000 дин. на онај еспап, који је тај модерни лупеж купио од њега пред Бурђев дан.

И тако је фир Пенчи пропало и оних 3000 динара, што је кредитирао „Павла Павловића“, и оних 1000 дин. што их је поверио газда Сави, а врх свега и 5000 дин. што је морао платити у готову.

Фир Пенча је дакле са 9000 динара платио искуство, да човека треба мало боље познавати пре, но што би му се неограничено поверење поклонило. О човеку, о његовом карактеру у опште не да се судити по томе, што он неко време одговара својим обвезама и тачно плаћа. Та тачност може бити и намерно удешена, као што то доказује и овај догађај с фир Пенчом.

*

Ово, што смо овде испричали у основи својој истинито је и верно је испричано. Само су права имена замењена измишљенима, а место, одакле је варалица и његов саучесник, пређутано је.

Испричали смо га за то, да се наши престонички трговци поуче њиме, те да буду смотренији у поклањању свога поверења.

Зло би било, кад би још неке од њих могли подвалити овако неки нови „Павле Павловић“, који, као и овај, нигде не постоји.

О ВЕЛИКИМ ВАРАЛИЦАМА

П. ЛИНДЕНБЕРГ

(СВРШЕТАК)

Ево још једне истините причине, која се тичала опет „оснивања рудника“, која је коштала једнога лаковернога 800.000 франака. Билиону, пређашњем директору једног позоришта (Ambigu), дође један господин, и изнесе му, како може да склопи друштво за вађење каменог угља баш уз сами Париз на једном добру, и да му само недостаје потребан капитал — горе поменути сума — те да створи акционарско друштво. „Шта“, запита Билион, „код Париза угљени мајдан, на непознат?“ — „Наравно, та откривен је са свим случајно на имању једног мог пријатеља — али можете се сами уверити!“ И Билион се извезе с тим човеком, тамо, где је овај казао — и виде, да су радови већ почели, како двадесет до тридесет рудара већ буше горњи слој земље, и како се свуда налазе најлепше руде угља; неколико инжењера узеше планове и израчунаше, колика је потребна сума и рекоше, да је то један од највећих проналазака овога века и да скрива у себи велико богатство — те господин Билион даде радо 800.000 франака. Сутра дан нестале двојице пријатеља, све је била проста лаж, рударски радници су били париски амали, инжењери варалице, а угља у преко ноћ донели из Париза и на назначеним местима затрпали.

Ако се хоће лепо да живи, мора се узети на се сјајан облик, јер Француз гледа много на спољашност. Најми се цела кућа или, још боље, сагради се палата, узму се безбројне слуге у сјајним ливрејама, о, тако се лакше ухвати муве на лепак и свега неповерења нестаје. Па баш кад се изрази неповерење опет има средстава да се оно потисне. Неки извесни оснивач Ни — т имао је у своме приватном компоару испод покривача на столу скривено електрично звонце, чије се звонење, разуме се по себи, овде није могло чути. Дођу ли само неповерљиви према г. Н. и хоће да узму своју оставу или хоће да продаду своје уделе, онда Н. одмах притисне у звонце, и одмах доле у публици чује се гласан жагор. Н. отвори завесу и запита: „Шта је то тамо?“ Благајник му одмах дође: „Опет је велика навала за акције тако јака — не знамо...“ — „Ни једна се не сме више продати,“ прекиде га Н., „морамо за данашњу берзу да резервујемо, јер ће курс још данас попети се за пет процената.“ — Онај, што је био неповерљив за своје паре сада се умирује, сав срећан, јер му је новац на тако добром месту. Кад је Н. — ова „Мала Берза“ банкротовала, пасива је износила десет милиона франака; ти важни кључеви од „подземних“ каса, који су висили у његовој приватној канцеларији, били су вештачки израђени од дрвета, а блескаво злато, које се могло видети у његовим касама, били су тантузи!

Преваре овакве врсте не би биле могућне, кад не би налазиле потпору од стране париске штампе. Многе париске новине имају удела при таквим оснивањима, и ако понекад индиректно, те добивају под ма каквим именом велике суме. При предузећу од 10 милиона франака, рачуна се да бар 2½ милиона оде на париску и велику провинцијалну штампу, и кад се после банкротовања чује о тим великим сумама, прича један, да су га берлински листови стали 400.000 франака, само да ћуте о његовим преварама. Један „часни“ предузимач износи овакав рачун за 25 милиона франака, које је уплатило једно акционарско друштво:

Приходи:

Уплате акционара 25,000.000 фр.

Издаци:

Банкарима ит.д. који су вршили упис	6,000.000	»
Огласи, рекламе ит.д. за новине	8,000.000	»
Огласи на простој хартији	1,000.000	»
» » хартији од две боје	1,500.000	»
» » » три боје	2,000.000	»
» » кућама и у разним салама за читање	3,000.000	»
Бифе за прву генералну скупштину	2.000	»
Депоновано код мога банкара у Брислу	3,000.000	»
Мали поклони чиновницима ит.д.	20.000	»
За поделу међу нама	478.000	»

Свега . 25,000.000 фр.

Плаћање редакторима бива више мање јавно и „такса“ се распоређује према рангу и распрострањености листа. Тешко томе предузетнику, ако не плати париској штампи! У томе имају удела и велике и мале париске новине, ма да „део“ није увек частан. Кад је још Жиранден уређивао „Liberté“, уђе к њему један сарадник, сав радостан: „Добио сам за потпомагање М. банке 20.000 динара.“ — „Где је новац?“ упита Жиранден. Сарадник му га предаде. Жиранден полако преброји новце и метну их спокојно у свој џеп. „А мој део?“ упита сарадник. „Изгледа, драги пријатељу, да ви долазите из провинције“, рече му Жиранден; „изгледа да ви не знате нашу практику. Код „Revue des deux Mondes“ никад се не хонорује први приложак једнога аутора, а код „Liberté“ се никад не дели прва зарада његова!“ Журналисти је била то добра поука, и после неколико месеци имао имање од 300.000 франака, али и ово за кратко време изби на површину, и како је дошло тако и прошло.

Расипање је неописано у берзанским круговима. Кавана А. на Талијанском Булевару, чија се слава датира још од последњега царства, била је посећена веома због скупогеног рајског вина, које је поседник те кафане купио је још 1866. године. Многи су банкарци хтели да имају тога вина и код куће, да би њиме служили своје госте при гозбама, али газда вина увек одговараше: Не, та су вина специјалитет мога локала, и не могу се продавати ван каване.“ — „Шта стаје ваш локал?“ запита један од највећих берзанских играча: „Два и по милиона франака.“ — „Добро, од данас је локал мој!“ — Таквих би се историја могло много и много испричати.

Место тога можемо испричати једну историју, која се десила у друштву берзанских трговаца са старим Александром Дима. Овај је био славан са својих кратких париских историјета, те кад навалише на њега у овом друштву да им тако што прича, он их запита, какву врсту приче хоће: „Љубавну историју какву?“ — Не, не, не, о томе знамо доста.“ — „Какву историју убиства? Знај једну врло лепу.“ — Не, нећемо ништа грозно!“ — „Историју каквог лоповлука?“ — „О, молимо, то, то!“ — „Дакле“, поче Дима, „био је некад један берзанац....“ па онда престаде и погледа по друштву. „Па како даље, шта је било даље?“ почеше га запиткивати. — „Даље?“ поче опет Дима, „дакле хоћете историју лопова; па лепо, то сте ви сами!“ — — —

Да, да, бурни париски живот износи пред очи пажљивога посматрача веома црну сенку, али и она нам служи као допуна целокупне слике те лакомислене и веселе Сенине вароши, за коју је још Карло V. тврдио, да би Париз значио цео свет кад би остале вароши биле само вароши! Па и данас важе те речи, а изгледа, да се најбоље осведочило то у погледу ритера варања, јер за њих Париз значи заиста цео свет варања и — последица.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Светозар Васић, лопов.

Једног дана кад је писар кривичног одељења Управе гр. Београда сишао да по дужности предгледа апсане и њене становнике, приступи му један притвореник:

- Г. писаре, украли ми ноћас две банке.
- А где?
- У „главњачи“
- Знаш ли ко ти је украо?

— Не знам.

— А где ти је стајао новац?

— У постави од капута... —

Хм, — замисли се писар... Јеси ли причао коме од притвореника да имаш новаца?

— Нисам ником. Пре но што сам и осуђен, склонио сам новац. Јуче су банке биле на свом месту, али кад сам се јутрос пробудио, капут је био расечен и оне однесене.

— Апсанција, обрати се писар овоме, ко је још ноћас од „шатравих“ био затворен у „главњачи“?

— Суботић, Леви и Васић.

— Води их сву тројицу код тебе у канцеларију.

— Разумем.

После 10 минута пронађене су и банке и крадљивац. Банке су биле под једном даском у „главњачи“, увијене у једну цигарицу, а крадљивац је био овај — Светозар Васић. Он је тада издржавао у управи петодневни затвор по пресуди комесара топчидер. полиције.

Упитан, од куда је знао да је онај притвореник имао новаца, и како му је „гепно“ банке, рече:

— Хе, за нас „шатраве“ обична је ствар, да одмах увидимо имали неко новаца или не, а нарочито пак кад дотични спава?.. У овом последњем случају треба га мало дуже посматрати, па има ли новаца и где му стоји одмах се

може познати по томе: што ће он, и ако је у сну, машити се руком за оно место где је новац. Ето, то је за нас знак увек сигуран.“ Тако је и са овим Петром било.

*

Због ове крађе, Светозар је пресудом Управе од 21. септембра тек. год. № 22472, осуђен на 10 дана затвора и четири месеца полициског надзора.

Затвор је издржао у ћелији и 2. тек. м-ца спроведен је у место свога становања — Аранђеловац ради издржања надзора.

Светозар је родом из села Обрена, среза темнишког, окр. моравског, има 33 год., по занимању је обућар, средњег је раста, смеђ, стално живи у Аранђеловцу.

Он је до сада два пута судски осуђиван.

Први пут септембра м-ца 1886 год. од стране јагодинског првостепеног суда по четири године робије због две опасне крађе. (Похарао је судницу општине обрешке и једног воденичара на Морави.)

Од ове осуде Светозар је издржао само две год., а остало му је — половина — опроштено у путу највише милости.

Године 1890, по што је оне две године, за које је помилован провео у слободи, Светозар је осуђен на 15 година робије у тешком окуву. Осудио га је љупр. првостеп. суд због опасне крађе, коју је извршио једном трговцу у Параћину.

И од ове осуде Светозар је издржао само половину, а остало му је опроштено.

Марта 15 тек. год. пуштен је у слободу, и од тог доба живи у Аранђеловцу.

Крађа, коју је Светозар извршио у затвору управином, најбоље доказује, да издржана осуда на њега није ништа утицала у погледу његове поправке, већ је постао гори но што је пре осуде био.

Имајући то у виду, ми му износимо слику и скрећемо пажњу и властима и грађанима на њега.

ПОТЕРА.

Гаврил Гавриловић — Рибин, бивши благајник контоара грофице Штенбок Фермор (Stenbock Fermor), из Петрограда проневерио јој 1.800.000 рубаља (5.400.000 динара) и са том сумом побегао у свет. Овдашње руско посланство преко нашег министарства спољ. послова, моли да се обрати пажња на лица која у Србију долазе, не би ли се како год овај Гаврило могао ухватити. На случај да се Гаврил пронађе, треба га стражарно спровести Управи гр. Београда.

Лопови ове врсте који придижу тако огромне суме, обично бегају у оне државе, где мисле да полиција није уређена. Тамо се они више година прикривају под туђим именом док се на покрају не заборави.

Колико би части чинило нашој полицији, кад би Рибина (ако би случајно амо наишао) ухватили, о томе не треба ни говорити.

Према овако огромној покрађеној суми, јамачно је и врло велика награда одређена ономе ко га ухвати.

Христина, жена Милована Васића, из Свилајнца покрала је свога мужа и пре десет дана са два женска детета побегла за Београд. Она је том приликом обманула власт и узела пасош на месец дана. Начелник среза расинског актом Бр. 10406, моли да се Христина потражи и њему стражарно спроведе. Иста се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 23615.

Глиша Матић, из Хрватске, редов II. чете I. батаљ. VII. пука удалио се из команде.

Од државних ствари однео је собом: 1 плави копоран, 1 плаве панталоне, 1 капу шајкачу, 2 пара веша, 1 пар цокула, 1 оковратник, 1 опасач, 1 висак, 1 нож М. 80 г. серија 2, Бр. 8325. Лични му је опис: плав, лице мало и округло, очи плаве, нос мали, бркова мали, брија се, висок 1.77 см. Командант VII. пешад. пука актом Бр. 3891, моли све полицијске власти, да се Глиша потражи и пронађени њему спроведе. Може се спровести и Управи града Београда, с позивом на Бр. 21006.

Јоца Ранчић, из Каменице (у Бугарској) **Ђорђе Спасић**, из Пирота и **Михаило Ђорђевић**, из Јал. Извора — притвореници пиротског првостепеног суда. ноћу између 4—5 тек. м-ца провалили су зид на апсани у којој су били затворени и побегли. Јоца је средњег стаса, црномањаст добро развијен; био је под судом због горосече; Ђорђе има 60 год., омаленог је раста; био је под судом због убиства своје жене. Михаило има 23 год. средњег је раста, плав, прилично развијен; био је под судом због убиства са разбојништвом. Сва тројица су у сукненом оделу. Пиротски првостеп. суд актом № 9085 од 5. тек. м-ца, моли све полицијске власти да одбегле зликовце најживље потраже и у случају проваласка њему стражарно спроведу. Пронађени зликовци могу се спровести и Управни гр. Београда с позивом на Бр. 23919.

Мелентију Марковићу, земљоделцу из села Биновца, среза смедеревског, непознати лопови ноћу између 6—7 тек. месеца украли су из отворене авлије две крмаче и осморо назимади. За крадљивцима и покрађом наређује се тражење. Пронађене крадљивце треба стражарно спровести нач. ср. смедерев. с позивом на Бр. 15354, или право гр. Београда на Бр. 23982.

Драгутину Стокићу, из села Сиракова среза рамског, непознати лопов 6 тек. мес. украо је на панађуру петровачком једну кобулу са ждробетом. Кобила има 10 год., длаке је доратасте; жигосана је знаком положено „т“; без роваша је. Ждробе има 5 месеца; длаке је такође доратасте; по челу је лисасто. Наређује се тражење. Пронађеног крадљивца са по-

крађом треба стражарно спровести начелнику ср. млавског с позивом на ПБр. 3, или управи гр. Београда на Бр. 23981.

Војин С. Трајковић из Дубаве, округа топличког, осуђењик београдског казненог завода Бр. 3045., побегао је 7. ов. мес. са рада из Топчидера. Њему је 18 година. Осуђен је пресудом поротног прокупачког првостеп. суда на годину дана затвора, зато:

1. Што је ноћу између 30. и 31. децембра прош. год. из затворене авлије Јована Стојановића теж. из Дубаве, украо једне чакшире, и

2., што је исте ноћи дошао у авлију преко плота, па обио на прозору једну пречагу од куће Петкани удови, Ранђела Петковића из Дубаве и украо једну шубару, две вунене сукње и 50 аршина платна сељачког.

Наређује се потера за одбеглим Војином. Нађеног стражарно спровести Управи београд. казненог завода, или Управи града Београда с позивом на Бр. 23180.

Печат општине рачанске у срезу косаничком украден је 6 тек. мес. Начелник ср. косаничког делешом № 8565 моли све власти, да на крадљивце и украдени печат обрате најстрожу пажњу. Акт управе гр. Беогр. № 20980.

Начелник окр. нишког, актом својим № 16762. доставља властима, да су приликом претреса воденице, постојеће на реци „Мировачкој“ између Бољевца и Лукова среза бољевачког нађене разне покрађене ствари, и то:

1. Један шарен вунен ћилим.
2. Један пар чизама.
3. Један кантар француски који мери 12 к.
4. Један нож са канијом.
5. Један револвер.
6. Један сат будилник.
7. Једне чарапе вунене за чизме.

Траже се сопственици ових покрађених ствари, да се јаве истом начелству с позивом на горњу нумеру акта, или Управи града Београда, на Бр. 23103.

Непознати дупежи ноћу између 22. и 23. септембра, украли су кључеве из механе Ђорђа Ристића из Чачка па истима отворили Ђорђево зграда и покрали му: 4 динара у готовом новцу; једну признаницу од 24 динара, по којој је поверилац Јанко Драгић из Чачка, а дужник Мијајло Самарцић из Рогаче; један билет војнички; више опанака и чарапа сељачки; 20 тањира дуплих, који су оздо забележени црвеним воском, 20 виљушача и 5 ножева.

Начелство окр. рудничког актом № 10883. моли све полицијске власти да се лопови потраже, па нађени њему са покрађом спроведу. Власти ближе Београду могу их спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 23274.

Илија Стругаревић, притвореник Г. Милановачког првостепеног суда, који је био осуђен на затвор због крађе стоке, побегао је из судског притвора 2. тек. м-ца. Илија је родом из Бруснице; има 45—50 год., средњег је раста; добро развијен, црномањаст. Наређује се тражење. Пронађеног треба стражарно спровести помен. суду с позивом на Бр. 16017, или Управи гр. Београда на Бр. 24041.

Мији Суљићу, свирачу из Јагодине, непознати лопов, ноћу између 5. и 6. тек. м-ца, украо је у кафани Стевана Марковића у Параћину ове ствари: један капут и панталоне од црног штофа, један прслук од белог пикета, једне сељачке тканице, један црни камен од прстена, у новцу 2.50 дин., — све у вредности 80 дин. Наређује се тражење за крадљивцем и покрађом. Пронађеног крадљивца треба стражарно спровести нач. округа моравског с позивом на Бр. 10210, или Управи гр. Београда на Бр. 24108.

